

ВИКОРИСТАННЯ ФАХОВИХ ТЕКСТІВ НА ЗАНЯТТЯХ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ПРОФЕСІЙНОГО СПРЯМУВАННЯ

Запорізька державна інженерна академія, кафедра УСФН

«Українська мова за професійним спрямуванням» є тою ключовою навчальною дисципліною, що відповідає за формування комплексу мовних знань, які мають стати у пригоді майбутньому фахівцю під час його професійної діяльності. Так, саме під час вивчення цього навчального предмета відбувається ознайомлення майбутніх фахівців із термінологічною лексикою та принципами її функціонування.

Найважливішим засобом вираження фахової мови є фаховий текст, оскільки він, описуючи реальні об'єкти названої підсистеми, відображає реальну картину її термінології. На практичних або індивідуальних заняттях використання фахового тексту є предметом дослідження та передбачає різноманітні види роботи з ним у різних аспектах навчальної діяльності згідно з програмою вивчення української мови за професійним спрямуванням (аудіювання, рецензування, анотування, скорочення, редагування, вилучення необхідної інформації тощо). Також складання термінологічних словників до різних тем - найпростіший, але надзвичайно дієвий спосіб формування фахового словника студентів технічного профілю.

Під час роботи з фаховими текстами відбувається досягнення декількох навчальних завдань. По-перше, студенти вдосконалюють свої мовленнєві навички, які є надзвичайно корисними як для їхньої навчальної, так і для майбутньої професійної діяльності; по-друге, студенти вчаться вичленовувати з текстів різного спрямування терміни, відчувати їх за специфічною лексичною будовою, інтуїтивно та теоретично співвідносити з певною сферою професійної діяльності або суспільно-побутового існування; по-третє, у студентів виробляється навичка дізнаватися значення незрозумілих слів (у цьому випадку - слів-термінів) зі словника або з контексту (з пізнішою самоперевіркою за словником).

Саме робота з навчальними науковими фаховими текстами сприяє розвитку у студентів самостійності в пошуку і набутті спеціальних знань, умінні застосовувати їх з метою узагальнення, синтезу й аналізу отриманої інформації для подальшого практичного впровадження в систему майбутньої професійної діяльності. Така робота представлена як письмовими, так і усними формами (наукові статті в періодичних спеціальних виданнях, тексти за фахом у підручниках і посібниках, доповіді на наукові студентські конференції, повідомлення з актуальних проблем науково-технічної сфери тощо).

Ще однією важливою ланкою у формуванні мовної професійної компетенції студентів є ті види вправ до фахових текстів, які використовує викладач під час навчальних занять. Основними вимогами до цього виду роботи є їх інформативна насиченість та цікавість. Інформативна насиченість вправ передбачає використання матеріалу достатньо високого рівня для формування стійких знань та навичок у студентів під час виконання аудиторної, домашньої та самостійної роботи. Цікавість вправ є також важливим фактором, оскільки те, що стало предметом уваги, виділилося на загальному фоні, запам'ятовується першим та протягом довшого періоду часу залишається у пам'яті.

Практика доводить, що систематична, послідовна робота з фаховими текстами сприяє формуванню й активному розвитку творчих здібностей студентів, які потрібні їм не тільки у навчальній діяльності під час написання різних видів студентських письмових робіт науково-дослідницького характеру: рефератів, курсових, навчальних проектів тощо, а й залишити у їхній пам'яті міцні знання, виробити у них навички, достатні для грамотної мовної реалізації майбутньої фахової спеціальності.